

Baroko

G.L. Bernini: „*Michelangelo byl malíř, architekt a sochař, ale já jsem umělec.*“

- Spojení všech uměleckých druhů v jeden celek.

Antonio Allegri da Correggio

- Vrcholná renesance – barokní způsob malby
- Svatá noc (1530) – v tmavé zřícenině chléva se stane zázrak – novorozeně vyzařuje světlo a ozařuje obličeje kolem.

- Correggion těžil z objevu, že k vyvážení tvarů a umístění našeho pohledu lze využít barvy a světla.
- Světlo přitahuje pozornost a modeluje ostatní figury.

- Nanebevzetí Pany Marie – katedrála v Parmě.
- Correggio – charakteristický rys při malbě kopule – chtěl otevřít klenbu a poskytnout iluzi, že strop se otevřel a je vidět nebe.
- Mistrovské zvládnutí světelných účinků – slunce, nasvětlená oblaka a postavy andělů.
- Modelace světlem – předzvěst Baroka

- Po renesanci všeobecný pocit, že dokonalosti v umění již bylo dosaženo.
- Mladí umělci se snažili napodobovat Michelangela – studovali jeho kresby a snažili se kopírovat jeho akty ve složitých pózách.
- Umění této doby nazvali kritici Manýrismem.
- Slovo manýrismus – označuje afektovanost a plytké napodobování

- Slovo „barokní“ užívali kritici pozdějšího období, aby zesměšlili tendence 17. století.
- Slovo barokní znamená absurdní nebo groteskní.

Fasáda kostela **II Gesú**

Pro nás již nijak zajímavá – jsme na takovou arch.zvyklí.

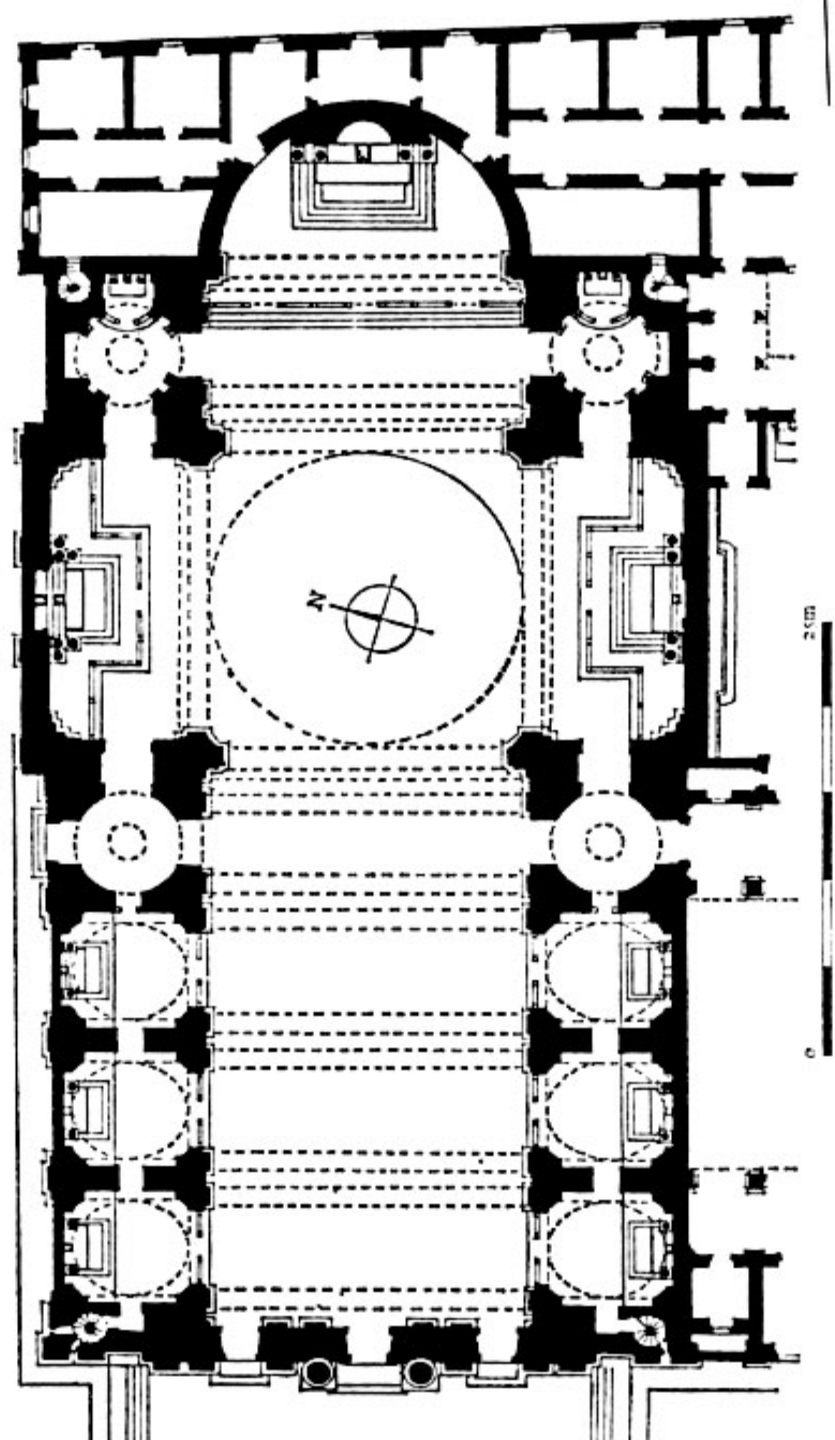
V roce 1575 revoluční

Nový řád – *Jezuité* = zvolen nový půdorys:
tvar kříže s kopulí.

Velké místo v lodi pro věřící.

Za oltářem umístěná apsida.

Po stranách umístěna řada malých kaplí – každá měla svůj oltář.

- V jednoduchém majestátním **průčelí kostela II Gesú** – vidíme prvky klasické architektury.
- Ovšem způsob jakými jsou klasické prvky stmeleny svědčí o upuštění od dosavadních pravidel.
- Nejnápadnější je zdvojení pilastrů, druhým rysem je vyhnutí se opakování.
- Vše vrcholí ve středu průčelí – vchod s dvojitým rámem – vše stmeleno v jeden velký obrazec.
- Spojení vrchního a spodního patra pomocí volut – nový prvek!
- Křivky a voluty – příčina kritiky baroka.

Voluta – použití v antice a baroku

V malířství – zdůraznění světla a barvy

- Diskuze zda je důležitější kresba či barva.
- Florent'ané zastánci kresby.
- Benátčané zastánci barvy.

Do Říma přicházejí dva malíři:

Annibale Carracci (1560 – 1609) z Bologni

Michalangelo da Caravaggio (1573 – 1610)

- dokument

A. Carracci

- Z malířské rodiny, okouzlen díly Raffaela.
- Propagace klasické krásy.
- ***Pana Marie oplakávající Krista – r.1600*** – oltářní obraz:
- Nepřipomíná nám hrůzy smrti a bolesti.
- Obraz je harmonický a jednoduchý.
- Řešení světla na mrtvém těle Spasiteli je barokní.

- Carracciův obraz určen pro rozjímaní.
- Carravaggio se nebál ošklivosti – důležité zobrazovat pravdu.

- Oba pracovali v Římě – středu civilizovaného světa.
- Scházeli se tu umělci z celé Evropy.
- Mnoho umělců té doby v Římě rozvinulo své umění:
 - Guido Reni (1575 – 1642)
 - Nicolas Poussin (1594 – 1665)
 - Claude Lorrain (1600 – 1682)

Severní umělec, který se dostal do nejpřímějšího styku s římskou atmosférou doby Carracciho a Caravaggia byl Vlám **Petr Paul Rubens**.

- (1577-1640)
- V Itálii se učil a inspiroval, zůstal věrný vlámskému umění. Tradice vlámského umění - rozmanitost povrchu věcí – textury látky i živého těla.
- Návrat do Antverp – získal v práci se štětcem a barvou lehkost.
- Ve flanderech obliba malých obrazů – Rubens z Itálie obliba ve velkých formátech.

P.P. Rubens

- Dobrá organizační schopnost, slavný, velká dílna – pod jeho vedení pracuje spousta umělců. Když obdržel zakázku na nový obraz udělal malou barevnou skicu – pak už bylo úkolem jeho žáků převést návrh na plátno. Když dokončili obraz – vzal si Rubens štětec a doopravil obličejů či draperie. Jeho úpravy dávali dílu život.
- ***Panna Marie s děťátkem a světci*** – skica k oltářnímu obrazu.

- Jeho mistrovství vidíme na obrazech, které si tvořil jen tak pro sebe –
Hlava dítěte – pravděpodobně dcery Clary Sereny (1616)

- V Evropě nepokojná doba. Nizozemí bylo rozděleno na dvě části – protestantské Holandsko a katolické flandry.
- (rozdíly v námětech v malířství!!!)
- Rubens malíř katolických flander.
- Rubens – byl využíván politicky . Měl smířit Španělsko a Anglii.
- **Alegorický obraz**, který znázorňuje kontrast mezi požehnáním míru a hrůzami války – dar pro Anglického krále Karla I.: Minerva, bohyně moudrosti a ušlechtilého umění, odhání Marta – boha války.

Alegorie požehnání míru, 1639 - 30

Diego Velázquez (1599 – 1660)

- Ovlivnil jej Caravaggio – znal jeho práci od napodobitelů.
- *Žánrový obraz - **Prodavač vody*** – starcův vrásčitý obličej a roztrhaný plášť, povrch glazovaného džbánu a znázornění sklenice – vše namalováno přesvědčivě.
- Nepřemýšlíme zda jsou předměty krásné nebo ošklivé – jsou reálné.

- Velázquezova díla spočívají do značné míry v účinku práce štětcem a v jemné harmonii barev, takže reprodukce mohou o originále poskytnout jen slabou představu.
- Obraz *Dvorní dámy* – autoportrét umělce při práci – díky zrcadlu vidíme co maluje – postavy krále a královny.
- My vidíme to co vidí oni – shluk postav – malá dcera Margarita obklopená dvorními dámami a dva dvorní trpaslíci (je známá jejich totožnost).
- Velázquez zachytil skutečný časový výsek – dlouho před fotografií.

zdroje

- <https://cz.pinterest.com/pin/322077810824529630/>
- <https://cz.pinterest.com/pin/327073991657757695/>
- <http://architektura.klenot.cz/dejiny-architektury?start=20>
- <https://cz.pinterest.com/pin/246079567110543378/>
- <http://crg.cz/sekce/historie/referaty/novovek/holandsko/rubens.htm>
- <https://cz.pinterest.com/pin/134474738846943910/>
- <https://cz.pinterest.com/pin/37506609376419332/>
- <https://cz.pinterest.com/pin/390757705148565955/>
- <https://cz.pinterest.com/pin/567946202982934342/>